

1—6 **puruti** återger säkerligen mansnamnet *Protte*, med en svarabhaktivokal inskjuten i konsonantförbindelsen *pr*. Ett **Poroddi* är okänt, och även namnet *Poroddr*, vanligt på Island, förefaller ha varit sällsynt i Sverige under vikingatiden (L 144, 277, 628). Om *Protti* se Sö 200. — 10—12 **asi** kan givetvis vara såväl *Asi* som *Æsi*, kortnamn till tvåledade mansnamn på *As-* och *Æs-*. Det förekommer även L 114 Körlinge, Vänge sn, L 165 Berga, Åkerby sn, Sö 7, L 1029 Glanshammar, Närke. — 26—31 **auþkir** är *Auðgæirr*, ett sällsynt namn, för övrigt känt endast från L 669 Sävsta, Husby-Sjutolfts sn och L 766 Bälsunda, Hjällsta sn.

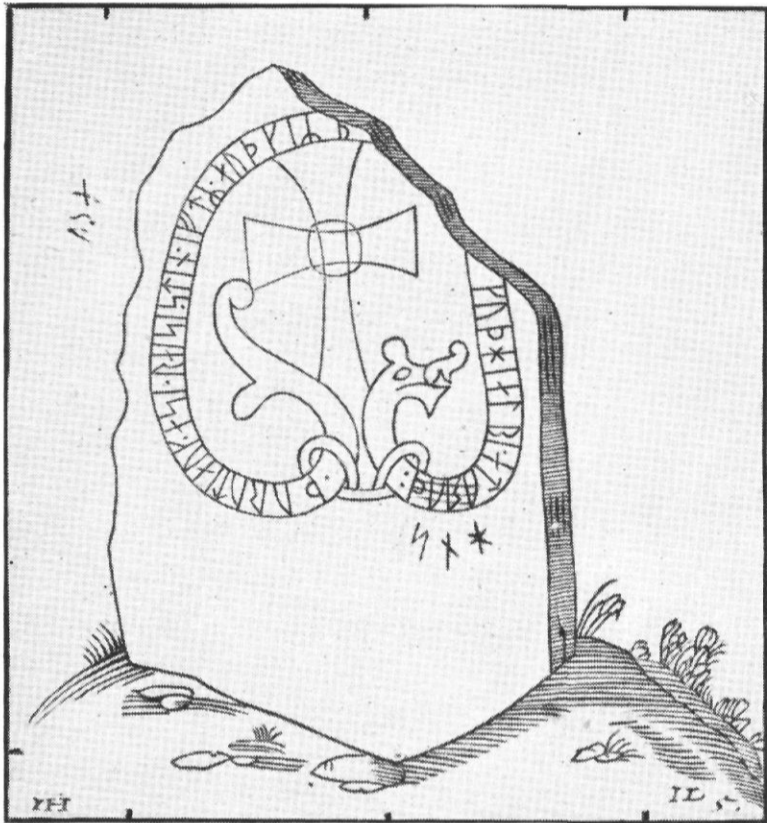

Fig. 14. U 17. Skytteholm, Ekerö sn. Efter B 280.

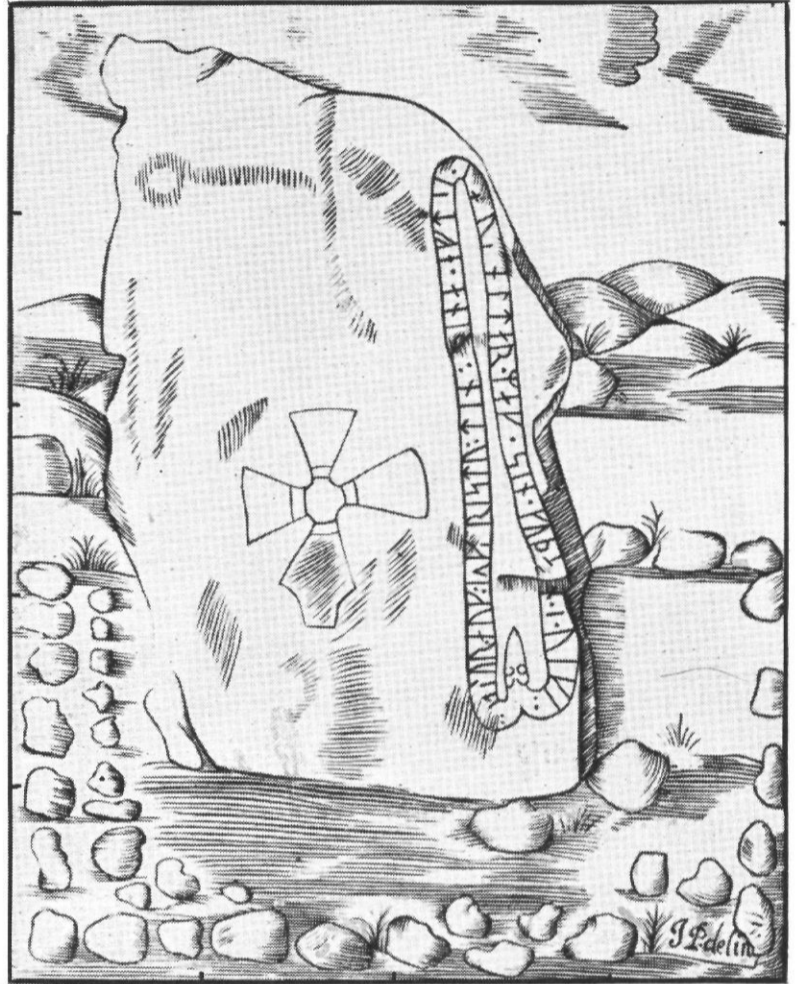

Fig. 15. U 18. Stavsund, Ekerö sn. Efter B 278.

18. Stavsund, Ekerö sn.

Pl. 10.

Litteratur: B 278, L 359, D 2: 57. J. Peringskiöld, *Monumenta* 3, bl. 248, 249; V. Dahlgren, *Färentuna härad*, 1851 (ATA), s. 27; UFT 7 (1878), s. 54; O. v. Friesen i *NoB* 18 (1930), s. 94 f.

Äldre avbildningar: Peringskiöld (a. a. och B 278); Dybeck a. a.; Brate 1901 (ATA).

Runstenen står i Stavsunds park, på en avsats i södra sluttningen av en skogbeväxt ås, omkring 50 m. N om Mälaren (Norrundet). Dess plats var enligt Peringskiöld »på backen vid Stafsund i Äkeröö sochn»; den är på hans teckning omgiven av en fyrkantig stenkrets, och i bakgrunden synas några högar. Dybeck beskriver läget sålunda: »Vester ut från Stafsund är invid stranden af Mälaren en med grafkullar och stensättningar betäckt, ansenlig höjd, och der står denna illa tilltygade runsten i en oredig stensättning, som tyckes varit fyrsidig». Vid Brates besök 1901 och mitt 1934 stod stenen rest upp och ned med rotändan uppåt, men den har år 1937 vänts. — Platsen är utmärkt på Geologiska kartbladet »Södertelge».

Gnejs. Stenens höjd 2,65 m., bredd (över korsmitten) 1,28 m.; ristningens höjd 1,56 m., bredd (mitt för korsmitten) 0,23 m. — Ristningen är svårt skadad, särskilt på den yttre sidan (t. h. då stenen är rättvänd). Korset är även otydligt; enligt Brate var det alldeles borta.

Inskrift (med det inom [] supplerat efter Peringskiöld):

- a - ur · [au]k : ul . . . ristu : tin [:] þina · [eftir · - au - altar · mak ·] sin · k[upa]n · [i · uiki :]

... ok ... ræistu stæin þenna æftir ... , mag sinn goðan i Viki.

»... och ... reste denna sten efter ... , sin gode frände i Vik.»

Till läsningen: Runan 1 har möjligen varit **b**. 2 **a** och 4—5 **ur** äro säkra; 3 kan icke ha varit **s**. 10 **l** sannolik, men icke säker. Därefter är en runa (möjligen två) borta. 11—18 **ristu : tin** är ganska tydligt, men sedan följer en avflaging, där endast svagt 19—22 **þina** skymtar. Toppen av stenen med 23—27 **eftir** är avslagen. Av det följande 28—39 finnas endast svaga, otydbara rester i behåll. Säkert kan urskiljas 40—43 **sin · k** och 47 **n**. — Peringskiöld supplerar 1—10 **ialur · auk : iuki** och 28—36 **iauialtar**. — Dybeck: 1—10 - - **ur a** . . . **is-**; 23—27 **eft - -**, 28—39 . . . **ui** . . . — Brate: 1—10 **asur auk : sueni**; 12 **e**.

Ordet **magr** betecknar som bekant frände genom giftermål: sväger, måg o. s. v. (jfr U 161, 167). 48—52 **i · uiki** tolkas av Peringskiöld: *i vigi* »in bello»; »sin måg som var en god krigzman». Detta är givetvis formellt möjligt. Uttrycket kan emellertid även vara en ortbeteckning: *i Vik* »i Vik» eller »i Viken». Så har det även tolkats av von Friesen, som förmodar, att det är Viggeby i Sänga sn som avses: »**uiki** skall nämligen möjligtvis utfyllas **uik(b)i**, då namnet direkt skulle motsvara det ovan nämnda Viggeby. Möjligt är emellertid också, att den raka stav som uppfattats som **i** i **uiki** är ett avslutningsstreck, med vilket ett likadant begynnelsestreck framför inskriftens första ord **asur** synes symmetriskt korrespondera. Om så är, skall här läsas **uik** = subst. *vík*, f., vilket också kan avse Viggeby utan tillagt *-by*. Viggeby ligger på andra sidan den smala långsträckta fjärden Långtarmen omedelbart norr om Ekerö, c:a 8 km fågelvägen från Stavsund.»

19. Älby, Ekerö sn.

Pl 9.

Litteratur: R. Dybeck, Runa (fol.) 1, s. 28; UFT h. 7 (1878), s. 54; E. Brate, Svenska runristare, s. 71, An-teckningar (ATA).

Äldre avbildningar: Dybeck a. a.; Brate 1901 (ATA).

Runstenen hittades »våren 1868, då rödjning verkställdes i jorden nedanför en bergshäll uti Älby gårde, norr om och nära häradsvägen». Dybeck lät »i juni månad samma år . . . lägga honom på hällen». Den står nu rest, säkerligen på samma plats, på en liten bergbacke omkr. 20 m. N om vägen mellan Nibble och Stavsund och omkr. 50 m. V om avtagsvägen till Nibble skolhus och Skytteholm.

Sandsten, delvis röd, delvis (på h. sidan) gulgrå. Höjd 1,26 m., bredd 0,96 m. Ristningen är väl bevarad och runorna alltigenom tydliga.

Inskrift:

: freystin : reisti : stein : þensa : eftir : hapska : faður sin :

Frøysteinr ræisti stæin þensa æftir Haðska, faður sinn.

»Frösten reste denna sten efter Hadske, sin fader.»